

Dosarul nr.2rac-403/16

Instanța de fond: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău – V. Hadîrca

Instanța de apel: CA Chișinău – A. Panov, Vl. Brașoveanu, A. Minciuna

ÎNCHEIERE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului
judecători

Svetlana Filincova,
Dumitru Mardari, Maria Ghervas,

soluționînd chestiunea referitoare la admisibilitatea recursurilor declarate de către Instituția Publică „Institutul Științifico- Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” și de către Bumacov Vasile în pricina civilă la acțiunea Instituției Publice „Institutul Științifico - Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” împotriva lui Bumacov Vasile, Publicației Periodice „Молдавские ведомости”, intervenientului accesoriu Agenției de Presă „Infotag” cu privire la constatarea informației defăimătoare pentru reputația profesională, dezmințirea informației, acordarea dreptului la replică, obligarea publicării și difuzării scuzelor, constatarea lezării onoarei, demnității și reputației colectivului,

împotriva deciziei Curtii de Apel Chișinău din data de 25 mai 2016,

C O N S T A T Ă :

IP „Institutul Științifico - Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” la data de 19 octombrie 2015 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Bumacov Vasile, Publicației Periodice „Молдавские ведомости”, intervenientului accesoriu Agenției de Presă „Infotag”, prin care a solicitat constatarea informației difuzată și dată publicității pe site-ul Publicației Periodice „Молдавские ведомости” la 11 septembrie 2015 în articolul cu titlul „Bumacov: Lupta se duce nu pentru știință, dar pentru pământ”, cu conținutul precum că conducerea institutului nu soluționează probleme științifice, dar se implică în scandaluri, primesc salarii fabuloase, iar o parte din terenurile institutului au fost transmise pentru construcția caselor mai multor funcționari de stat, care nu corespunde adevărului și se recunoaște defăimătoare pentru reputația profesională a IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare”, lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a colectivului Institutului;

dispunerea dezmințirii în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești, prin publicarea și difuzarea în condiții similare, la aceeași rubrică și pagină de către Publicația Periodică „Молдавские ведомости”, obligarea pîrîtului Bumacov Vasile să-și ceară scuze în mod public față de IP „Institutul Științifico- Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” și colectivul ei pentru răspîndirea prin intermediul Publicației Periodice „Молдавские ведомости” la 11 septembrie 2015 a informației defăimătoare, care nu corespunde realității și care lezează reputația profesională a Institutului, onoarea și demnitate colaboratorilor săi, cu publicarea și difuzarea textului scuzelor în aceeași publicație periodică, în condiții similare publicării și difuzării dezmințirii, încasarea din contul pîrîților în mod solidar a taxei de stat și alte cheltuieli aferente judecării pricinii (f.d. 3-9, vol. I).

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că la data de 11 septembrie 2015 pe pagina web a Publicației Periodice „Молдавские ведомости” la rubrica „ Экономика” a fost publicat articolul „Минсельхоз против института садоводства виноградарства и пищевых технологий”, scris de către jurnalista Vasilisa Frunze pe baza informațiilor difuzate în cadrul conferinței de presă, susținută de către colaboratorii IP „Institutul Științifico- Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” și a interviului acordat de către conducătorul Institutului.

La aceeași dată, prin același mijloc electronic de informare în masă și la aceeași rubrică, în contextul articolului sus – menționat, a fost publicat și expus spre cunoștință publicului larg comentariul ex- ministrului agriculturii și industriei alimentare Vasile Bumacov cu titlul „Борьба идет не за науку, а за землю”.

În opinia reclamantei relațiile ex- ministrului agriculturii și industriei alimentare Vasile Bumacov au un caracter defăimător, dat fiind faptul că declarațiile acestuia sunt false și lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a colectivului IP „Institutul Științifico- Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” și al Instituției.

Autorul nu prezintă careva probe în vederea susținerii argumentelor sale, ele avînd un caracter pur declarativ și iresponsabil, fiind lipsite de substrat factologic, iar Publicația Periodică „Молдавские ведомости” nu a încercat să verifice veridicitatea lor, solicitînd cel puțin un suport probant din partea autorului.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din data de 21 ianuarie 2016 cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție. S-a încasat de la IP „Institutul Științifico- Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” în beneficiul lui Vasile Bumacov cheltuieli de asistență juridică în sumă de 4 446,46 lei (f.d. 81, vol.II).

În susținerea poziției sale instanța de fond a constatat, că știrea la care face referință reclamanta a fost publicată de către Agenția de presă „Infotag” la data de 04 septembrie 2015, iar ulterior a fost preluată de către Publicația Periodică „Молдавские ведомости” și dată publicității la data de 11 septembrie 2015.

Astfel, instanța de fond a reținut, că IP „Institutul Științifico- Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” a aflat despre pretinsele înjosiri a onoarei și demnității de către

Bumacov Vasile la data de 04 septembrie 2015. Potrivit legislației cererea prealabilă se depune în termen de 20 zile de la data la care persoana a aflată sau trebuia să afle despre informația defăimătoare. La caz, IP „Institutul Științifico- Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” a depus cerere prealabilă la 24 septembrie 2015, fiind recepționată de către pîrîți la data de 30 septembrie 2015, după expirarea termenilor legale de înaintare.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la data de 02 februarie 2016 IP „Institutul Științifico- Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” a depus apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărîrii contestate, cu emiterea unei hotărîri noi, prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată (f.d. 83, vol. II).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din data de 25 mai 2016 s-a admis apelul declarat de IP „Institutul Științifico- Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare”, pe alte motive cu rejudecarea cauzei, s-a casat hotărîrea primei instanțe, s-a emis o nouă hotărîre, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată (f.d. 146, vol. II).

În motivarea soluției sale instanța de apel a reținut, ca fiind eronată concluzia instanței de fond precum că reclamanta a aflat despre informațiile defăimătoare la data de 04 septembrie 2015, ori la materialele dosarului nu au fost prezentate careva probe care ar demonstra acest fapt, astfel, instanța de apel a constatat că reclamantul a depus cererea de chemare în judecată în termenul prevăzut la art. 17 alin.1 al Legii nr. 64 din 23 aprilie 201 cu privire al libertatea de exprimare.

Instanța de apel a menționat, că libertatea de exprimare permite existența mai multor puncte de vedere și diverse exprimări cu privire la aceleași circumstanțe factologice, iar faptul, că IP „Institutul Științifico- Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” este șocat și deranjat de modul în care poate fi pusă problema, este puțin relevant din punct de vedere al libertății de exprimare. Opinia expusă de ex- ministru Bumacov Vasile prezintă o judecată de valoare și nu poate fi persecutată atît cît există o critică rezonabilă a activității Institutului.

Mai mult ca atît, prin acțiunea depusă sunt formulate anumite cerințe în numele angajaților Institutului, însă aceștea nu au formulat cerințe proprii și nu sunt părți la proces, iar IP „Institutul Științifico- Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” nu are drepturi de reprezentare a angajaților și nu poate formula cerințe din numele lor.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la data de 28 iulie 2016 IP „Institutul Științifico- Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2016 cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată (f.d. 158-168, vol.II).

În motivarea recursului recurenta a indicat, că instanța de apel rejudecînd cauza nu s-a expus asupra tuturor pretențiilor și argumentelor invocate în cererea de chemare în judecată și a tuturor motivelor expuse în cererea de apel.

Invocând ilegalitatea decizia instanței de apel, la data de 15 august 2016 Bumacov Vasile a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea decizie instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe, încasarea din contul IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” a cheltuielilor de judecată în sumă de 6446,46 lei (f.d. 179-186, vol. II).

În conformitate cu art. 434 alin. 1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 25 mai 2016, expediată părților prin intermediul oficiului poștal la data de 10 iunie 2016.

Recursurile depuse la 25 iulie 2016 și 15 august 2016 se consideră a fi depuse în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursurilor în raport cu materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursurile declarate de către IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” și Bumacov Vasile sunt inadmisibile din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, Colegiul atestă, că recurenții indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele judecătorești au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

În speță, Colegiul menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost obiect de studiere și verificare de către instanțele ierarhic inferioare, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recursuri nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurenții și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate. Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, Colegiul constată, că argumentele invocate în recursuri nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, al. 2, 3 și 4 CPC.

Potrivit prevederilor art. 432 al.1 CPC părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele 2 și 3 ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar al. 4 stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la al. 3 constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 al. 2, 3 și 4.

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, pe când în recursurile declarate de către IP, „Institutul Științifico- Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” și Bumacov Vasile asemenea aspecte nu se regăsesc.

Din considerentele menționate instanța de recurs ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către IP „Institutul Științifico- Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” și Bumacov Vasile inadmisibile.

Referitor la pretențiile recurentului Bumacov Vasile cu privire la cheltuielile de judecată, instanța de recurs, menționează că acestea pot fi soluționate de instanța de apel printr-o hotărâre suplimentară.

Conform celor expuse, în temeiul art. 270, 432, 433, 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Instituția Publică „Institutul Științifico- Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” și Bumacov Vasile împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2016 în pricina civilă la acțiunea Instituției Publice „Institutul Științifico - Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” împotriva lui Bumacov Vasile, Publicației Periodice „Молдавские ведомости”, intervenientului accesoriu Agenției de Presă „Infotag” cu privire la constatarea informației defăimătoare pentru reputația profesională, dezmințirea informației, acordarea dreptului la replică, obligarea publicării și difuzării scuzelor, constatarea lezării onoarei, demnității și reputației colectivului.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului

Svetlana Filincova

judecători

Dumitru Mardari

Maria Ghervas